

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/14/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117211877
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Vrtochová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3117211877.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Vrtochovej a sudcov JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Denisa Vékonyho v spore žalobkyne I. M., bytom Q. XXX proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 47 967 692, zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Veronika Kubříková, PhD., s.r.o., so sídlom Bratislava, Martinčekova 13, o určenie neplatnosti právnych úkonov a určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 24Csp/119/2017-79 zo dňa 6. septembra 2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti určenia Zmluvy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 za neplatnú **p o t v r d z u j e** .

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietavej časti určenia Dohody o zrážkach zo mzdy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 za neplatnú, určenia bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru a vo výroku II. a III. **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol (ďalej aj „výrok I.“), žalovanému priznal proti žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu (ďalej aj „výrok II.“) a zrušil neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Trenčín sp.zn. 24Csp/119/2017 zo dňa 10.07.2017 (ďalej aj „výrok III.“). Svoje rozhodnutie právne odôvodnil § 137, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, § 288, § 335 ods. 1 CSP, § 488, § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 524 Obchodného zákonníka. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou doručenou súdu dňa 19.06.2017 domáhala určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy č. zmluvy 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 a Zmluvy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 uzavretých medzi sporovými stranami a určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov pre absenciu povinných náležitostí v úverovej zmluve. Z vykonaného dokazovania po aplikácii citovaných ustanovení mal k požadovanému určeniu neplatnosti úverovej zmluvy, resp. časti úverovej zmluvy, a to Dohody o zrážkach zo mzdy, za to, že v tejto časti je žaloba nedôvodná z dôvodu, že žalovaný nemá pasívnu vecnú legitimáciu v spore o určenie neplatnosti týchto právnych úkonov, pretože nebol a nie je účastníkom týchto právnych úkonov (úverovej zmluvy a dohody o zrážkach zo mzdy). Je nesprávne konštatovanie žalobkyne o zásadnej právnej skutočnosti, a to že žalovaný s ňou uzatvoril napadnutú úverovú zmluvu a dohodu o zrážkach zo mzdy. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že tieto právne úkony uzatvorila žalobkyňa s bankou, a to VÚB a.s. Žalovaný mal iba nadobudnúť pohľadávku od účastníka úverovej zmluvy, ktorým je banka, a to VÚB a.s. ako veriteľ. Z ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky vyplýva, že účastníkom, resp. sporovou stranou v spore o určenie neplatnosti právneho úkonu musia byť všetci účastníci tohto právneho úkonu. V danom prípade táto podmienka naplnená nie je. Preto nie je žaloba dôvodná

už len pre túto skutočnosť a súd sa nezaberal vecnou dôvodnosťou žaloby (neplatnosťou právnych úkonov). Takisto je potrebné uviesť, že v zmysle ustálenej a jednotnej judikatúry platí, že postúpením pohľadávky neprechádza na postupníka celý záväzkový vzťah. Predmetom postúpenia môže byť len určitá pohľadávka, t.j. právo na plnenie od dlžníka, nie však celý záväzkový vzťah, z ktorého pohľadávka vznikla (napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Obdo 7/2009 z 14.10.2010). Teda ak VÚB a.s. postúpila na žalovaného pohľadávku z úverovej zmluvy, ktorú uzatvorila so žalobkyňou, nestratila tým banka postavenie dodávateľa voči žalobkyni a účastníka zmluvného vzťahu. Práva žalobkyne voči uvedenej banke ako účastníkovi zmluvy (napr. právo odstúpiť od zmluvy, rôzne reklamačné práva a pod.) jej zostali nedotknuté postúpením predmetnej pohľadávky na žalovaného. Naďalej medzi nimi existuje právny vzťah z úverovej zmluvy. Žalovaný nikdy žalobkyni ako spotrebiteľke nedodal žiadnu službu alebo tovar. Žalovaný je obchodnou spoločnosťou, ktorá v prevažnej miere "skupuje" pohľadávky dodávateľov, ktoré potom vymáha. Rovnaký záver potom platí aj v časti žaloby o určenie úveru za bezúročný a bez poplatkov. Žalobkyňa mala v takom prípade žalovať druhého účastníka úverovej zmluvy, a to VÚB a.s.. Nad rámec potreby ďalšieho odôvodňovania tohto rozhodnutia v tejto časti súd uvádza, že žalobkyňa túto časť žaloby vôbec neodôvodnila. Neuviedla žiadne tvrdenia o tom, z akého dôvodu považuje poskytnutý úver za bezúročný a bez poplatkov. Ak by súd žalobe vyhovel tak rozsudok súdu určujúci neplatnosť úverovej zmluvy, dohody o zrážkach zo mzdy (takisto ako súčasť úverovej zmluvy), resp. určujúcu bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru, by nebol záväzný pre jedného účastníka zmluvného vzťahu, a to VÚB a.s. v zmysle § 228 ods.1 Civilného sporového poriadku. Existovala by tak úverová zmluva, ktorej obsah by bol rozdielny pre dvoch jej účastníkov, čo je neželaný stav. Žalobkyni nič nebránilo správne zažalovať v prvom rade pôvodného veriteľa (postupcu pohľadávky) a prípadne aj žalovaného. Vzhľadom na vyššie uvedené (nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní), súd žalobu zamietol v celom rozsahu a výrokom III. tohto rozsudku podľa § 335 ods. 1 CSP zrušil neodkladné opatrenie nariadené v tomto konaní uznesením Okresného súdu Trenčín sp.zn. 24Csp119/2017 zo dňa 10.07.2017, rozhodol tak preto, že žalobu vo veci samej zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods.1 CSP, pretože žalovaný bol v konaní plne úspešný.

2. Žalobkyňa svojím odvolaním podaným včas napadla rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu. Namietala, že ak mal súd na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že úverovú zmluvu a dohodu o zrážkach zo mzdy uzatvorila s bankou VÚB a.s., tak ide o neprijateľné vyjadrenie súdu a to z dôvodu, že pokiaľ súd uvádza, že žalobkyňa mala vzťah s bankou tak nemôže vymáhať spoločnosť BENCONT COLLECTION a.s. jej pohľadávku, s touto spoločnosťou neuzavrela žiadnu dohodu, nemala žiadny vzťah. Tiež poukázala na skutočnosť, že nakoľko súd uviedol, že spoločnosť prebrala pohľadávku, ale táto spoločnosť prebrala pohľadávku aj s úrokmi, podľa jej názoru je zodpovedná za celú zmluvu a aj za to, že má byť bezúročná a bez poplatkov. Preto si teda uplatňujú dohodu o zrážkach zo mzdy, keď aj táto neprijateľná podmienka je v zmluve s bankou VUB a.s. a toto využívajú voči jej osobe. Súd nesprávne posúdil celú žalobu. Mal posúdiť zmluvu, či nie je v rozpore so zákonom a či neobsahuje neprijateľné zmluvné podmienky. Na záver navrhla, aby odvolací súd zmenil napadnuté rozhodnutie tak, že podanej žalobe vyhovie alebo vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že k vykonaniu zrážok už došlo a teda pokiaľ by súd návrhu vyhovel, žalobkyňa by následne podala ďalší návrh na splnenie povinnosti. O vykonaní zrážky zo mzdy v čase podania návrhu už žalobkyňa vedomosť mala. Nie je tak splnený základný predpoklad pre úspešnosť určovacej žaloby, nakoľko nie sú naplnené procesné podmienky. Pokiaľ by aj neboli vykonávané zrážky zo mzdy žalobcu, žalobca by bol povinný plniť v zmysle dohodnutých úverových podmienok a splácať mesačné pravidelné splátky anuity úveru v rovnakej výške, ako by boli vykonávané zrážky zo mzdy. Aj v prípade, ak by súd návrhu vo veci samej vyhovel a určil by neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, nemala by táto skutočnosť žiadny vplyv na platnosť hlavného úverového zmluvného vzťahu, ktorý dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje. Žalobkyňa predložením úverovej zmluvy preukázala riadne a platné uzatvorenie úverovej zmluvy. Žalobkyňa nemôže preukázať naliehavý právny záujem - Stály rozhodcovský súd Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave vo svojom rozsudku pod sp.zn. II/2014-1078 zo dňa 17.07.2014, nadobudol právoplatnosť dňa 19.09.2014 a vykonateľnosť dňa 22.09.2014 zaviazal žalobkyňu uhradiť dlžnú čiastku s príslušenstvom a trovy rozhodcovského konania. Právny predchodca žalovaného si splnil všetky zákonné povinnosti, ktoré mu v danom čase ukladal zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a žalovaný po práve požaduje od žalobcu len to, čo od neho možno spravodlivo požadovať. S poskytnutím úveru bol spätý aj nárok žalovaného na zmluvné úroky, pričom žalobca si bol tohto nároku vedomý a svojím podpisom zmluvy sa tieto zmluvné úroky zaviazal uhrádzať. Zosplatnenie úveru je len zmena termínu splatnosti, na ktorú

má veriteľ nárok. Úročenie úveru zmluvnou úrokovou sadzbou od jeho poskytnutia až do úplného splatenia bolo úmyslom žalovaného a žalobkyňa musel byť tento zámer vzhľadom na formuláciu jasný. S obchodnými podmienkami úveru sa žalobkyňa oboznámila a vyjadрила s nimi súhlas, čo potvrdila svojim podpisom na zmluve. Vzhľadom na fakt, že k vráteniu celej poskytnutej istiny doposiaľ nedošlo, nedošlo ani k zániku dohodnutého záväzku žalobkyne, v zmysle ktorého je povinná naďalej uhrádzať zmluvne dohodnuté úroky. Žalovaný taktiež nesúhlasí s tvrdením súdu, že súbežným uplatňovaním úrokov z úveru a úrokov z omeškania dochádza k značnej nerovnováhe vo vzťahoch medzi stranami. Keďže oba typy úrokov sú diametrálne odlišným právnym inštitútom a sledujú iný cieľ, nemôže ísť o dvojité sankcionovanie žalovaného. Žalovaný sa stotožňuje s napadnutým rozhodnutím a žiada, aby odvolanie bolo odmietnuté ako nedôvodné.

4. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec na podklade podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej zamietavej časti určenia Zmluvy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 za neplatnú podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správne potvrdiť a v napadnutej zamietavej časti určenia Dohody o zrážkach zo mzdy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 za neplatnú, určenia bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru a vo výroku II. a III. je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd tak rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 385 CSP, keď v danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala proti žalovanému určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007, určenia neplatnosti Zmluvy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 a určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Vo všetkých uplatnených nárokoch ako žalovanú stranu označila BENCONT COLLECTION, a.s. /postupníka/. Z vykonaného dokazovania mal aj odvolací súd za preukázané, že medzi žalobkyňou ako dlžníčkou a Všeobecnou úverovou bankou, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, Bratislava, IČO 31 320 155 (VÚB, a.s.) ako veriteľom bola uzatvorená Zmluva o poskytnutí flexipôžičky č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 (Zmluva č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007) predmetom ktorej bolo poskytnutie bezúčelového úveru. Súčasťou tejto zmluvy bolo podľa čl. II. bodu 6. dojednanie, podľa ktorého: „podpisom tejto zmluvy dlžník výslovne súhlasí v prípade, ak nespĺní svoj záväzok splácať úver v stanovených termínoch mesačných splátok, resp. v stanovenej lehote splatnosti úveru podľa tejto úverovej zmluvy, aby banka bola oprávnená požadovať od zamestnávateľa dlžníka vykonávať zrážky zo mzdy až do doby úplného splatenia všetkých pohľadávok banky voči dlžníkovi. Výška zrážok zo mzdy bude zodpovedať výške mesačných splátok úveru podľa tejto úverovej zmluvy, pričom zrážky zo mzdy nemôžu byť vyššie ako zrážky pri výkone rozhodnutia stanovené osobitným predpisom. Pre účely uplatnenia výkonu zrážok zo mzdy je táto úverová zmluva súčasne aj Dohodou o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka“ (Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007). Z predžalobnej výzvy BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. na vykonávanie zrážok adresovanej zamestnávateľovi žalobkyne vyplynulo, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 25.09.2013 uzatvorenej medzi spoločnosťou BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. ako postupníkom (žalovaným) a VÚB, a.s. ako postupcom postúpila VÚB, a.s. pohľadávku voči žalobkyňi a všetky práva a povinnosti spojené s pohľadávkou na postupníka (č.l. 13). Z vyjadrenia k výzve (č.l. 15) vyplynulo, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.12.2015 uzavretej medzi spoločnosťou BENCONT INVESTMENTS, s.r.o. ako postupcom a spoločnosťou BENCONT COLLECTION a.s. ako postupníkom nadobudol postupník pohľadávky a práva s tým súvisiace voči dlžníkovi (žalobkyňi).

6. Súd prvej inštancie mal k požadovanému určeniu neplatnosti úverovej zmluvy, resp. časti úverovej zmluvy, a to Dohody o zrážkach zo mzdy, za to, že v tejto časti je žaloba nedôvodná z dôvodu, že žalovaný nemá pasívnu vecnú legitímáciu v spore o určenie neplatnosti týchto právnych úkonov, pretože nebol a nie je účastníkom týchto právnych úkonov. Tieto právne úkony uzatvorila žalobkyňa s bankou a to VÚB a.s. Žalovaný mal iba nadobudnúť pohľadávku od účastníka úverovej zmluvy, ktorým je banka a to VÚB a.s. ako veriteľ. Z ustálenej judikatúry súdov Slovenskej republiky vyplýva, že účastníkom, resp. sporovou stranou v spore o určenie neplatnosti právneho úkonu musia byť všetci účastníci tohto právneho úkonu, v danom prípade táto podmienka naplnená nie je. Ďalej dospel k záveru, že ak VÚB a.s. postúpila na žalovaného pohľadávku z úverovej zmluvy, ktorú uzatvorila so žalobkyňou, nestatila tým banka postavenie dodávateľa voči žalobkyňi a účastníka zmluvného vzťahu. Naďalej medzi nimi existuje právny vzťah z úverovej zmluvy. Rovnaký záver potom platí aj v časti žaloby o určenie úveru

za bezúročný a bez poplatkov, žalobkyňa mala v takom prípade žalovať druhého účastníka úverovej zmluvy, a to VÚB a.s.

7. Vzhľadom na nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v tomto konaní súd prvej inštancie žalobu zamietol v celom rozsahu (výrok I.) a zrušil neodkladné opatrenie nariadené v konaní uznesením Okresného súdu Trenčín sp.zn. 24Csp119/2017-19 zo dňa 10.07.2017 (výrok III.) z dôvodu, že žalobu vo veci samej zamietol. O náhrade trov konania rozhodol podľa zásady pomeru úspechu vo veci tak, že žalovanému priznal proti žalobkyni náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok II.)

8. Predmetom odvolacieho konania bolo na podklade podaného odvolania posúdiť, či súd prvej inštancie dospel k vecne správne záveru o absencii pasívnej vecnej legitímácie žalovaného, z dôvodu ktorého bola podaná žaloba vo všetkých troch uplatnených nárokoch zamietnutá. Odvolací súd preskúmaním veci v namietanom rozsahu a z dôvodov uplatnených odvolateľkou dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti podaného odvolania.

9. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu predpisu.

10. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

11. Podľa § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

12. Podľa § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

13. Podľa § 228 ods. 1 CSP výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak.

14. Vecná legitímácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Aktívnu vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca (aktívne legitimovaný) žaluje osobu (pasívne legitimovanú), ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku vecnej legitímácie žalobcu alebo žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom vecnej legitímácie je iný subjekt.

15. Funkčná závislosť postúpenej pohľadávky a zmluvy, z ktorej táto postúpená pohľadávka vznikla a ktorých sa dotýka predmet konania, nie je za každej situácie neoddeliteľná, čo má podstatný význam pre vyriešenie otázky vecnej legitímácie, najmä pasívnej. V konaní je potrebné rozlišovať, čo je predmetom konania a v závislosti od toho posúdiť vecnú legitímáciu tej ktorej strany, resp. subjektu konania. V otázke pasívnej vecnej legitímácie tak možno identifikovať a rozlíšiť nároky smerujúce voči samotnej zmluve (napríklad určenia neplatnosti zmluvy) a nároky smerujúce voči postúpenej pohľadávkou, prípadne môže ísť aj o ich kombináciu, ktorá nie je v zásade vylúčená. K tomuto zisteniu treba dôjsť spoľahlivým ustálením uplatnených nárokov v podanej žalobe a v korelácii s týmto zistením určiť okruh osôb, voči ktorým sa možno podanou žalobou domáhať tých ktorých nárokov (§ 137 CSP) a naopak vylúčiť tak z titulu absencie pasívnej vecnej legitímácie tie osoby, ktorým takéto postavenie nemožno priznať.

16. Pred posúdením vecnej opodstatnenosti podanej žaloby v prípade, že sa žalobou uplatňuje nárok na určenie neplatnosti právneho úkonu v zmysle § 137 písm. d) CSP je potrebné skúmať, či sú splnené podmienky vecnej legitímácie a teda, či sú účastníkmi konania všetky subjekty, ktoré tvoria nerozlučné spoločenstvo. Konania o určenie, že určitý právny úkon je neplatný sa musia zúčastniť všetci účastníci tohto právneho úkonu o platnosti ktorého sa v konaní má rozhodnúť. Jedná sa o nerozlučné spoločenstvo účastníkov, pričom právne dôsledky rozhodnutia sa týkajú všetkých spoločníkov a dôsledky nerozlučného spoločenstva vyplývajú z hmotnoprávneho vzťahu účastníkov bez zreteľa na ich vôľu. Ide preto o nútené spoločenstvo a rozsudok týkajúci sa ich spoločných práv a povinností sa v zmysle § 77 ods. 1 CSP musí týkať všetkých účastníkov nerozlučného spoločenstva. „Okruh vecne legitimovaných /povolanych/ účastníkov v konaní o určenie neplatnosti zmluvy vyplýva z hmotného práva upravujúceho príslušnú zmluvu, teda účastníkom konania, v ktorom má súd určiť platnosť alebo neplatnosť zmluvy, musia byť všetky zmluvné strany príslušnej zmluvy. Ak tomu tak nie je, tak je na mieste daný nedostatok právne posúdiť ako nedostatok vecnej legitímácie účastníkov konania a žalobu pre nedostatok vecnej legitímácie účastníkov konania zamietnuť“ (rozhodnutie NS SR 3 MCdo 5/2010). Vo vzťahu k určeniu neplatnosti zmluvy ako takej sú tak vecne legitimovaní účastníci právneho úkonu (pozri aj rozhodnutie NS SR 3 Obdo 7/2009).

17. Uvedené platí aj pre určenie neplatnosti právneho úkonu - dohody o zrážkach zo mzdy, hoci aj ako inkorporovaného osobitného dojednania v hlavnom záväzku. Čiastočne odlišná situácia však nastáva v prípade, ak je predmetom konania určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy zabezpečujúcej postúpenú pohľadávku. V zmysle citovaného § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka platí, že veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené. Namiesto pôvodného veriteľa (postupcu) sa dlžníkovým veriteľom stáva postupník a s postúpenou pohľadávkou prechádzajú všetky práva s pohľadávkou spojené. Veriteľom a osobou oprávnenou z ďalších práv spojených s touto pohľadávkou sa stáva postupník. Postupník sa stáva subjektom, voči ktorému možno uplatniť všetky námietky s pohľadávkou súvisiace, teda v tomto prípade aj neplatnosť právnych úkonov, ktoré pohľadávku zabezpečujú. Právami spojenými s pohľadávkou sú najmä práva vyplývajúce zo zabezpečenia záväzkov (§ 544 a nasl. Občianskeho zákonníka). V takom prípade sa môže dlžník domáhať určenia neplatnosti právneho úkonu - dohody o zrážkach zo mzdy a žalovať oboch veriteľov, postupcu aj postupníka, pokiaľ však ide o nového veriteľa, je možné riešiť jej platnosť len čo do rozsahu postúpenej pohľadávky.

18. Podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) v platnom znení, spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou.

19. Odvolací súd považuje ďalej za potrebné uviesť, že od 1. januára 2018 nadobudol účinnosť článok XII bod 39 zákona č. 279/2017 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý doplnil citované ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch. Uvedené ustanovenie § 11 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch umožnilo spotrebiteľovi s účinnosťou od 01.01.2018 domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako aj určenia, že poskytnutý úver je bez úrokov a bez poplatkov. Pokiaľ ide o bezúročnosť a bezpoplatkovosť poskytnutého úveru, možno konštatovať, že sa týka v zásade pohľadávky ako takej (pozri bod 15. odôvodnenia) a vo vzťahu k určeniu neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere má svoj osobitý charakter, čo vyplýva okrem iného aj z diferenciácie možnosti uplatniť tieto nároky samostatne (ale i súbežne). V tomto kontexte preto treba rozlišovať, či sa bezúročnosť a bezpoplatkovosť dotýka plnenia voči pôvodnému veriteľovi (postupcovi) alebo plnenia voči novému veriteľovi (postupníkovi). Z postúpenej pohľadávky je tak možné žalovať okrem pôvodného veriteľa aj nového veriteľa (ak boli predmetom postúpenia napr. úroky a poplatky), ktorému prináleží nárok na takéto plnenie a to v závislosti od toho, čo bolo predmetom postúpenia (ak napr. neboli predmetom postúpenia úroky a poplatky, pasívne vecne legitimovaným zostáva pôvodný veriteľ).

20. Žalobkyňa sa v preskúmvanej veci domáhala určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007, určenia neplatnosti Zmluvy č. 001699201100407 zo dňa

10.04.2007 a určenia, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov a to výhradne proti žalovanému BENCONT COLLECTION a.s. ako postupníkovi.

21. Odvolací súd sa v prvom rade stotožnil s vecne správnym záverom súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácii žalovaného v časti určenia neplatnosti Zmluvy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 uzavretej medzi žalobkyňou a VÚB, a.s. Z vykonaného dokazovania niet pochyb, že účastníkom tohto právneho úkonu je práve žalobkyňa a VÚB, a.s. Ako vyplýva z konštantnej judikatúry, určovacia žaloba podľa § 137 písm. d) CSP je preventívneho charakteru a má miesto tam, kde je ňou možné eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu. Tieto funkcie určovacej žaloby sú vyjadrené v podmienke jej prípustnosti vyplývajúcej z osobitného predpisu /napr. zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov/. Rovnako je rozhodovacia prax súdov zajedno v tom, že v konaní o určenie platnosti alebo neplatnosti zmluvy môže byť žalobe vyhovie len vtedy, ak sa konania zúčastnia /na strane žalobcu alebo žalovaného/ všetci účastníci zmluvy, ktorý ju uzatvorili, prípadne ich právni nástupcovia. V opačnom prípade, teda keď sa konania o určenie platnosti, či neplatnosti zmluvy, nezúčastnia všetci jej účastníci, nemožno eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu, pretože rozsudok o takejto žalobe nebude záväzný pre všetkých účastníkov zmluvy. Takejto žalobe preto nemožno vyhovieť. Súd prvej inštancie preto v predmetnom spore správne žalobu žalobkyne v časti určenia neplatnosti Zmluvy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 zamietol, keď sa konania v spore o určenie neplatnosti tejto zmluvy nezúčastnili všetci jej účastníci, konkrétne VÚB, a.s., veriteľ žalobkyne.

22. Odvolací súd sa následne vo vzťahu k určeniu neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 a určenia bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru nemohol stotožniť s právnym záverom súdu prvej inštancie, podľa ktorého žalovaný nie je v tejto časti žaloby v konaní nositeľom pasívnej vecnej legitímácie. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že súd prvej inštancie v súlade s vyššie uvedenými právnymi úvahami nediferencoval v tejto časti jednotlivé uplatnené nároky smerujúce voči zmluve/pohľadávke a kategoricky vylúčil žalovaného ako nositeľa pasívnej vecnej legitímácie vo vzťahu k určeniu neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 a určenia bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru, hoci mal za preukázané, že na žalovaného bola postúpená pohľadávka voči žalobkyne, ktorá bola zabezpečená dohodou o zrážkach zo mzdy (§ 551 Občianskeho zákonníka), pričom táto pohľadávka má tak podľa doteraz vykonaného dokazovania súvislosť s jej zabezpečením - dohodou o zrážkach zo mzdy a rovnako môže mať súvislosť s bezúročnosťou a bez poplatkovosťou úveru. Ako už odvolací súd uviedol vyššie, k určeniu neplatnosti právneho úkonu - dohody o zrážkach zo mzdy, dlžník môže žalovať oboch veriteľov, postupcu, keď záväzkový vzťah naďalej trvá, aj postupníka, na ktorého bola pohľadávka iba prevedená, pokiaľ však ide o nového veriteľa, je možné riešiť jej platnosť len čo do rozsahu postúpenej pohľadávky. Pokiaľ ide o vyvodenie záveru o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného vo vzťahu k určeniu bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru, v konaní doteraz neboli zistené také skutočnosti, ktoré by záver o absencii pasívnej vecnej legitímácie žalovaného jednoznačne osvedčovali, nakoľko z doteraz vykonaného dokazovania nebolo preukázané, či postúpená pohľadávka zahŕňala vo svojom obsahu prípadné úroky a poplatky, vo vzťahu ku ktorým by bola žalobkyňa oprávnená domáhať sa určenie bezúročnosti a bez poplatkovosti úveru aj voči novému veriteľovi, z dôvodu ktorého považuje odvolací súd predmetný záver za predčasný.

23. Z vyššie uvedeného je tak zrejmé, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v časti určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 čo do rozsahu postúpenej pohľadávky a určenia bezúročnosti a bez poplatkovosti poskytnutého úveru v závislosti od toho, čo bolo predmetom postúpenia, preto odvolací súd považoval podané odvolanie žalobkyne v tejto časti za dôvodné.

24. Na základe uvedeného odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

25. Úlohou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní opätovne posúdiť otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného v časti určenia neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy č. 001699201100407 zo dňa 10.04.2007 čo do rozsahu postúpenej pohľadávky a určenia bezúročnosti a bez poplatkovosti poskytnutého úveru v závislosti od toho, či boli predmetom postúpenia aj úroky alebo poplatky a to všetko za spoľahlivého ustálenia ne/spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu medzi stranami sporu, resp.

žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného, ktorý náležite odôvodní, pričom sa súčasne oboznámi a vyporiada s rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu Slovenskej bankovej asociácie so sídlom v Bratislave, sp.zn. II/2014-1078 zo dňa 17.07.2014, na ktorý poukázal v podanom odvolaní žalovaný, z dôvodu prípadnej existencie prekážky veci právoplatne rozhodnutej.

26. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).